

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
HALİL BAYRAKRAKTAR SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU
SINAV SORUSU HAZIRLAMA İLKELERİ

ÇOKTAN SEÇMELİ SORU HAZIRLAMA

1. Sınavlar, 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilmelidir.
2. Puanlama sadece doğru cevaplar üzerinden yapılmalıdır. Sorulara verilen yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemez.
3. Çoktan seçmeli sınavlar beş şıklı en az 20 sorudan oluşmalıdır. Sınav süresi 20 dakikadan az olmamalıdır.
4. Doğru cevap net olmalıdır. Herhangi bir şüpheli durum veya tartışma olmamalıdır.
5. Herhangi bir sorunun cevabı, diğer bir sorunun içinde ya da cevap seçeneklerinde yer almamalı; ipucu verilmemelidir.
6. Cevapların çeldiricileri sadece bilmeyeni ve yanlış bileniyi yanıltmalıdır. İfade bozukluğu, gramer hatası vb. yolla çeldirme yapılmamalıdır.
7. Doğru cevabı aynı seçenek olan üçten fazla sorunun ard arda gelmemesine özen gösterilmelidir.
8. Örneğin, ardışık dört sorunun doğru cevaplarının B, B, B, B olmamasına dikkat edilmelidir.
9. Soru cümlesi; **anlaşılır ve kısa tek bir cümle** şeklinde olmalıdır.
10. “**Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? Hangisi beklenmez? Hangisi görülmez?**” şeklindeki olumsuz soru cümlesi ile yapılandırılmış sorular önerilmemektedir.
11. Eğer olumsuz soru cümlesi ile soru hazırlanılmışsa **soru sözcüğünün altı çizilmeli ve kalınlaştırılmalıdır (değildir, yanlıştır vb.)**. Ek olarak, soru sözcüğünün *italik yazı* ile ifade edilmesi de vurgunun etkisini arttırabilir.
12. Soru kökünde soruyu yanıtlamak için gerekli ön bilgi dışında bilgi olmamalıdır.
13. Soru kökü ve cevap seçenekleri arasında konu bütünlüğü olmalıdır. Seçeneklerde yer alan bilgiler, soru kökünün konusuyla ilişkili olmalıdır.
14. Cevap seçenekleri arasında **birbirinin tam tersi seçenekler olmamalıdır**. Aksi takdirde diğer seçenekler etkisiz hale gelecektir.
15. Cevap seçenekleri arasında “**hepsi, hiçbir**” sözcüklerini içeren ifadeler yanıt olarak veya çeldirici olarak kullanılması **önerilmemektedir**. Aksi takdirde iki seçeneğin doğru veya yanlış olarak değerlendirebilmesi ile diğer seçenekler etkisiz hale gelecektir.

16. Seçenekler **uzunluk ve kısalık** olarak birbiri ile uyumlu olmalıdır. Doğru yanıt seçeneğinin detaylı ve uzun tarif edilmesi diğer **çeldirici seçenekleri etkisizleştirebilir**. Bu yüzden en az bir cevap seçeneği de benzer uzunlukta olmalıdır.
17. Soru kökünde veya cevap seçenekleri arasında **"arasıra", "yaygın olarak", "nadiren", "her zaman", "hiçbir zaman"** gibi belirsiz veya mutlak kesinlik ifade eden tanımlamalardan kaçınılmalıdır.
18. Seçeneklerde rakamlar kullanılıyorsa hepsi aynı birimde olmalı ve **belirli bir sıra düzeni** içinde (**küçükten büyüğe veya tersi**) sıralanmalıdır. Rakamsal veriler çeşitli kaynaklara göre değişkenlik gösterebileceğinden çok kesin bilgiler dışında rakamsal seçenekli soru türlerinden kaçınmak uygun olur.
19. Olguya ilişkin sorularda, soru kökü, sınava girenin soruyu yanıtlayabilmesi için gereken düzeyde ayrıntılı bilgi içermelidir. Ardından gelen bir soru cümlesi ile olguyla ilgili adaydan **"neyin"** beklendiği sorulur. Olgu kullanılmayan sorularda sadece soru cümlesi yer alır.
20. Tuzaklar içeren aşırı karmaşık sorulardan kaçınılmalıdır.
21. Kısaltmalar kullanılmamalıdır. Kısaltma kullanılıyorsa, kısaltmaların karşılıkları açıklanmalıdır.
22. (örneğin; Hct: Hematokrit, BK: Beyazküre, BOS: Beyin omurilik sıvısı, vb)
23. Cevap seçeneklerinin baş harfleri büyük olmalıdır. **A) B) C) D) E)**
24. Cevaplardaki cümleler sıralanırken; **A seçeneğinde en kısa; E seçeneğinde en uzun** cümleye yer verilmelidir.
25. Yazı stili olarak **Times New Roman** ve **10 punto** yazı büyüklüğü tercih edilmelidir.

YAZILI SINAV HAZIRLAMA VE DEĞERLENDİRME

1. Sınavlar, 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilir. Yazılı sınavlarda, sorulara verilen yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemez.
2. Hazırlanan her soru öğrenim çıktısıyla uyumlu olmalıdır. Soruyla öğrencinin bilgi seviyesi ölçülebilmeli, öğrenciye bir şey öğretilmeli ve bilen-bilmeyen öğrenci ayırt edilebilmelidir.
3. Yazılı sınavlar Yapılandırılmış Açık Uçlu veya Yapılandırılmış Açık Uçlu ve Kısa Cevaplı/Boşluk Doldurma sorulardan oluşan yazılı yoklama şeklinde yapılır.
4. Yazılı yoklamalar, objektif testlerle iyi bir şekilde ölçülemeyen analiz, sentez ve değerlendirme gibi karmaşık öğrenme ürünlerinin ölçüleceği durumlarda kullanılmalıdır.
5. Soru ve cevaplar ile ilgili sınırlandırmalara yer verilmelidir. (İçerik vb. ile ilgili sınırlandırmalar)
6. Sorular açık, anlaşılır bir biçimde sorulmalıdır.

7. Sınav kâğıdında doğru yanıtların kaç puan olacağı Rubrik’e (dereceli puanlama anahtarı) göre dereceli olarak yazılmalıdır.
8. Sınav kâğıtları Rubrik kullanılarak okunmalıdır.

Rubrik (Dereceli Puanlama Anahtarı) hazırlanması

Her madde için en yüksek puan seviyesinin tanımlandığı “tam doğru yanıt” bölümü, kısmi puanların tanımlandığı “kısmi doğru yanıt” bölümü, kabul edilmeyen yanıtların tanımlandığı “yanlış yanıt” bölümü, boş bırakılan yanıtlar için de “boş” başlığı altında tanımlamanın yapıldığı rehberlere puanlama anahtarları (rubrik) denir.

Analitik puanlama anahtarıyla yapılan puanlamada soruya verilen yanıtlar veya maddeler parçalarına ayrılarak her bir parça kendi içinde ayrı ayrı değerlendirilir. Dolayısıyla öğrenciye yanıtlarının belli bölümleriyle ilgili ayrı ayrı geri bildirim verilebilir.

Açık Uçlu Soruların Puanlanmasında Puanlayıcı Hataları

Açık Uçlu Soruların Puanlanmasında Puanlayıcı Hataları	• Puanlayıcı Katılığı ve Cömertliği
	Puanlayıcının sorulardaki hataları görme ya da görmeme eğilimi ile ilgilidir.
	• Halo Etkisi
	Öğrencinin dikkat çekici bir başarısını genel bir başarıya yormaktır.
	• Boynuz Etkisi
	Öğrencinin dikkat çekici bir başarısızlığını genel bir başarısız olarak değerlendirmektir.
	• Tutarsızlık
	Aynı soruya verilen aynı yanıtlara farklı puanlar vermektir.
• Yanlılık	Puanlayıcının ölçmek istediği durum dışındaki özellikleri de ölçüm işlemine dahil etmesidir. (Örneğin yazısı güzel olan öğrenciye 10 puan vermek.)

9. Sınavlarda uygun sayıda soru kullanılmalıdır. Sorulara verilen cevaplar puanlamada kolaylık sağlaması ve hatalara sebebiyet vermemesi için alt başlıklar halinde puanlanabilir olmalıdır.
10. Sorular öğrencilerin seviyelerine uygun bir biçimde hazırlanmalıdır.
11. Soru ifadesinde yer alacak sözcükler dikkatli bir biçimde seçilmelidir
12. Sorular için uzman görüşü alınmalı ve mümkünse ön uygulama yapılmalıdır.
13. Sorulara uygun cevapların verilebilmesi için öğrencilere yeterli zaman tanınmalı ve her bir sorunun cevaplanması için gerekli yaklaşık zaman belirtilmelidir. Genellikle öğretmenlerin soruları çözme sürelerinin yaklaşık iki/üç katı bir zamanı öğrencilere tanınmaları önerilmektedir. (öğrencilerin seviyesine göre)

14. Sorulacak soruların güçlük dereceleri belirlenmelidir. Sorular; **çok kolay, kolay, orta, güç, çok güç şeklinde düzenlenebilir.**